

GOSPODARENJE ENERGIJOM U KULTURNOJ BAŠTINI

U Dubrovniku je od 6. do 8. travnja 2011. održana međunarodna konferencija *Gospodarenje energijom u kulturnoj baštini*. Više od 300 domaćih i inozemnih arhitekata, građevinarana, inženjera, konzervatora i restauratora iz 22 zemlje, zajedno s predstavnicima gradova i županija Republike Hrvatske, sudjelovalo je na otvaranju konferencije.

Prvi radni dio konferencije započeo je uvodnim govorima: Kori Udovički, pomoćnice glavnog tajnika UN-a i regionalne direktorice Programa Ujedinjenih Naroda za razvoj (UNDP) za Europu; Engelberta Ruossa, direktora Ureda UNESCO-a u Veneciji; Darka Horvata, ravnatelja Uprave za energetiku Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva; Nika Šalje, zamjenika gradonačelnika Grada Dubrovnika; Alessandra Liberatoria, direktora Talijanskog instituta za vanjsku trgovinu u Hrvatskoj; Bernada Fischera, veleposlanika Savezne Republike Njemačke u Hrvatskoj i Nine Obuljen, državne tajnice u Ministarstvu kulture.

Atraktivan program konferencije nastavljen je prvim od ukupno 10 panela, koliko ih je održano u dva radna dana konferencije, pod nazivom *Energetska efikasnost i gospodarenje energijom u kulturnoj baštini: puko sanjarenje ili stvarnost?* na kojem su sudjelovali Vlasta Zanki, predsjednica programskog odbora konferencije i predstavnica UNDP-ova projekta Poticanje energetske efikasnosti; Nicholas Heath, stariji projekt menadžer škotske organizacije *Changeworks Resources for Life*; Joseph King predstavnik Međunarodnog centra za konzervaciju i restauraciju spomenika te Livio de

Santoli, profesor na rimskom sveučilištu La Sapienza.

Svi su se polaznici složili kako ponajprije treba raditi na promjenama navika i obrazovanju ljudi jer je promjena ponašanja ključna u smanjivanju potrošnje energije, što pokazuju i podaci da je bez ikakvih dodatnih ulaganja moguće ostvariti uštede od 10 posto.

Dubrovačka je konferencija rezultat petogodišnjeg rada UNDP-a i hrvatske Vlade na primjeni programa energetske efikasnosti. Programi se trenutačno provode u okviru 15 od ukupno 16 ministarstava, u više od 100 gradova unutar 21 županije, a usmjereni su na smanjenje potrošnje energije unutar 11 tisuća građevina u vlasništvu županija. Podaci koji proizlaze iz ovih programa pokazuju da je primjena mjera energetske učinkovitosti često usporena zbog ograničenja koja postoje pri adaptacijskim radovima na kulturnopovijesnim spomenicima. Ne radi se o marginalnom problemu jer se 38 posto zgrada u javnom vlasništvu u Hrvatskoj nalazi na popisu zaštićenih spomenika kulture ili su smješteni unutar zaštićenih gradskih jezgri. Na svjetskoj se razini ovaj udio kreće oko 25 posto.

Dvodnevni program konferencije ponudio je cjelovit pregled aktivnosti potrebnih za gospodarenje energijom u starim gradskim jezgrama i zaštićenim građevinama poput energetske pregleda kojima se može ustanoviti točno stanje građevine i konkretnih mjera za povećanje energetske efikasnosti, potreba za poboljšanjem propisa i izbor modela financiranja. U okviru konferencije predstavljene su i vrhunske tehnologije, proizvodi i usluge te sustavi za upravljanje energijom, kao i poduzeća

koja nude potrebne proizvode i sustave te imaju iskustva u njihovoj primjeni.

T. Vrančić

HRVATIMA NAGRADA ZA PROJEKT O UŠTEDI ENERGIJE

Predstavnici *Regionalne energetske agencije sjeverozapadne Hrvatske (REGEA)* 13. su travnja 2011. u Bruxellesu primili nagradu *Local Energy Action Award* za provedbu projekta *I ja mogu imati solarne kolektore!* Nagrada im je uručena na X. konferenciji europske energetske inicijative *ManagEnergy*. REGEA se prvo uspjela izboriti za ulazak među tri najbolja projekta u kategoriji informiranje i podizanje svijesti, a onda je proglašena pobjednikom u jakoj konkurenciji brojnih projekata s područja obnovljivih izvora energije, država članica i pristupnih država Europske Unije.

Plakat projekta

Ovim se projektom kućanstva potiču na ugradnju sustava za upotrebu solarne energije i stvara održiv financijski model za podršku ulaganjima

u taj program. Dosad je u kućanstvima ugrađeno više od 250 solarnih toplinskih sustava, što je rezultiralo procijenjenom uštedom do 65 posto za troškove grijanja vode u tipičnom kućanstvu i ukupnom godišnjom uštedom energije od otprilike 1 milijun kWh. Otprilike petina solarnih panela izrađena je u Hrvatskoj. Probni projekt proveden u Zagrebu pokazao se uspješnim pa je slične programe uvelo još nekoliko hrvatskih regija.

Uz REGEA-u koja je dobila nagradu za projekt poticanja kućanstava na ugradnju sustava za korištenje solarnom energijom, nagrađena je i Londonska razvojna agencija za inicijativu uvođenja mjera za uštedu energije u zgradama.

Europski povjerenik za energetiku Günther Oettinger prigodom dodjele nagrada istaknuo je da je jačanje napore koji se ulažu u energijsku učinkovitost i promicanje obnovljivih izvora energije najbolji način za iskorak prema osiguravanju održive i dostupne energetske budućnosti s niskom razinom ugljika. Nagrade *ManagEnergy* imaju ključnu ulogu u tim naporima, pa su stoga dobrodošle praktične mjere koje ta institucija provodi radi promicanja energetske učinkovitosti i upotrebe obnovljivih izvora diljem Europe.

Godišnje nagrade dodjeljuju se najboljim, najambicioznijim i najinovativnijim projektima na području energetske učinkovitosti i obnovljive energije koje provode lokalne i regionalne vlasti, energetske agencije i druge javne i/ili privatne organizacije.

Tema ovogodišnje konferencije bila je *Lokalno i regionalno djelovanje za održivu energiju* i na njoj su predstavljene posljednje izmjene politika i oblika tehničke pomoći Europske Unije na lokalnoj i regionalnoj razini, kao i primjeri dobre suradnje između energetske agencije i lokalnih vlasti.

ManagEnergy je inicijativa *Glavne uprave Europske komisije za energetiku*. Pokrenuta u ožujku 2002., ova inicijativa pruža podršku svima koji djeluju na promicanju održivog upravljanja energijom na lokalnoj i regionalnoj razini diljem Europe. Tehnička pomoć uključuje radionice za jačanje kapaciteta, partnerska istraživanja i godišnja događanja, a više informacija o studijama, primjerima dobre prakse te europskim propisima i programima može se pronaći na web-stranici www.managenergy.net.

T. Vrančić

PRVI ZNANSTVENI KONGRES O TUNELIMA I PODZEMNIM GRAĐEVINAMA U JUGOISTOČNOJ EUROPI

U organizaciji Hrvatske udruge za tunele i podzemne građevine (ITA Croatia), u Dubrovniku je od 7. do 9. travnja 2011. održan Prvi međunarodni znanstveni kongres o tunnelima i podzemnim građevinama u jugoistočnoj Europi na kojemu je sudjelovalo 450 delegata iz 28 zemalja.

Kongres su otvorili Tomislav Mihoćić, državni tajnik za infrastrukturu u Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture i Davorin Kolić, predsjednik Hrvatske udruge za tunele i podzemne građevine, koji je istaknuo kako jugoistočni dio Europe predstavlja regiju velikih očekivanja i potražnje za izgradnjom infrastrukture, osobito u području projekata podzemne izgradnje. Glavni razlog izostanka projekata te vrste nije nedostatak financijskih sredstava, već nedostatak stručnog znanja o prednostima iskorištavanja podzemnih površina i postojećih tehnologija, naglasio je Kolić. Glavna tema kongresa bila je iskorištenje podzemnih resursa te, u sklopu toga, inovativne tehnologije koja omogućuje bolje rezultate rada. No, nisu to bile i jedine teme. Između ostalog, okupljenim stručnjacima predstavljen je projekt podzemne hidroelektrane Ombla projektanta Zvonimira Severa gdje će sve građevine biti podzemne, a zanimljivo i poučno bilo je i izlaganje Zvonimira Dekovića *Osnovne značajke građenja i održavanja tunela na autocesti Zagreb – Macelj*. Na kongresu je predstavljeno i idejno rješenje željezničke veze između dubrovačke luke Gruž, povijesne jezgre Dubrovnika pa do Zračne luke Dubrovnik koja bi se na gradskom području radila podzemno.

Na izložbenom prostoru kongresa sudjelovalo je 38 izlagača koji su predstavili svoje projekte, proizvode i usluge.

A. Vlahović